

ΠΑΤΜΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΜΑ:
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Β΄ ΤΑΞΗ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2016-2017

Μαθητές που εκπόνησαν τη συγκεκριμένη εργασία:

- Ζόραν Αλεξάντροφ

- Πατέρας Μακάριος Δρόσος

- Γιώργος Νταλλαρής

- Νίκος Ψαλλιδάκης

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ζήση Ελένη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Ορισμός

Το προφίλ του εναλλακτικού τουρίστα

Ο τουριστικός προορισμός

Τα κίνητρα του τουρίστα

Ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού

Μορφές εναλλακτικού τουρισμού:

- *Οικοτουρισμός*
- *Γεωτουρισμός*
- *Θρησκευτικός Τουρισμός*
- *Πολιτιστικός τουρισμός*
- *Επαγγελματικός τουρισμός*
- *Συνεδριακός τουρισμός*
- *Μορφωτικός τουρισμός*
- *Θαλάσσιος τουρισμός-Κρουαζιέρα*
- *Θεραπευτικός – Ιαματικός Τουρισμός*
- *Τουρισμός "περιπέτειας" αθλητικός*
- *Μορφές τουρισμού "περιπέτειας"*
- *Περιπατικός τουρισμός*
- *Αγροτουρισμός*
- *Οινοτουρισμός*
- *Τουρισμός γαστρονομίας*

Επίλογος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό κοινωνικοοικονομικό φαινόμενο με θεαματική δυναμική, κυρίως, τα τελευταία πενήντα χρόνια. Στη χρονική αυτή διαδρομή ο τουρισμός άλλαξε μορφή και ένταση, ενώ συνεχώς εξελίσσεται και διαφοροποιείται σύμφωνα με τις εξελίξεις και τα εκάστοτε πρότυπα της οικονομίας και της κοινωνίας, στις οποίες δρα και αναπτύσσεται.

Δεν υπάρχει πλέον γωνιά στον κόσμο που να μην έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον του σύγχρονου τουρίστα, από τη ζούγκλα του Αμαζονίου μέχρι την Αρκτική, από τα υπερσύγχρονα ξενοδοχεία στον Αραβικό κόλπο μέχρι τα πρώην «γκούλαγκ» στη Σιβηρία. Αντίστοιχα, δεν υπάρχει χώρα ή χωριό που να μην αναζητά να προσελκύσει το ενδιαφέρον του τουρισμού με τον έναν ή τον άλλο τρόπο προσδοκώντας στα σημαντικά πολλαπλασιαστικά του οφέλη (οικονομικά, πολιτισμικά και κοινωνικά).

Εναλλακτικός Τουρισμός

Ορισμός

Εναλλακτικός τουρισμός: είναι μια καινούρια φιλοσοφία στον τομέα του τουρισμού και περιλαμβάνει όλες τις μορφές τουρισμού, οι οποίες προσελκύουν τουρίστες με ειδικά ενδιαφέροντα. Παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
- Αποφυγή των κλασσικών τουριστικών προσφορών
- Διατήρηση των οικοσυστημάτων
- Αλληλεπίδραση του ανθρώπου με τα πολιτιστικά μνημεία
- Στήριξη αγροτικών περιοχών
- Επίλυση του προβλήματος του εποχιακού τουρισμού.

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΑ

Ο εναλλακτικός τουρίστας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «πελάτης» ή «καταναλωτής» αφού διαφέρει από τα καθιερωμένα πρότυπα του φθηνού μαζικού τουρισμού, ενώ είναι γεγονός ότι ο εναλλακτικός τουρισμός προσφέρει μια εναλλαγή από τον καθιερωμένο τρόπο ζωής. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που σχετικά με τους νεαρούς ταξιδιώτες του παρελθόντος που δεν αποδέχονταν για τον εαυτό τους τον όρο του τουρίστα, αλλά αυτοαποκαλούνταν «ταξιδευτές» και «κοσμογυρισμένοι», που ταξιδεύουν με σκοπό την αναζήτηση του αυθεντικού, ενώ όλοι οι άλλοι τους αποκαλούσαν άσκοπα περιφερόμενους, χίπις, τουρίστες του σακιδίου.

Ο εναλλακτικός τουρίστας έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Προσπαθεί να επισκέπτεται μέρη που δεν έχει πατήσει ανθρώπινο πόδι.
- Διεγείρεται από το αίσθημα της περιήγησης.
- Προσπαθεί να αποφύγει τον πολιτισμό για κάποιο χρονικό διάστημα.
- Προσπαθεί να δημιουργήσει κανάλια επικοινωνίας με τον ντόπιο πληθυσμό.
- Δεν επιζητάει την ύπαρξη τουριστικής υποδομής.
- Συλλέγει περισσότερες πληροφορίες πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.
- Ταξιδεύει μόνος του ή σε μικρές ομάδες.
- Είναι καλά εκπαιδευμένος.
- Έχει περισσότερα έσοδα από το μέσο όρο.
- Τείνει να παραμένει σε μια χώρα για περισσότερες μέρες από τον παραδοσιακό τουρίστα.

ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΑ

Η ομάδα των κινήτρων που οδηγούν σε εναλλακτικό τουρισμό συνδέεται άμεσα με πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης τα οποία διαφέρουν ριζικά από αυτά που έχει επιβάλλει ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός. Συγκεκριμένα τα κίνητρα που ωθούν κάποιο άτομο σε «εναλλακτικό τύπο» ταξιδιού είναι διαφορετικά από τα κίνητρα του συνηθισμένου μαζικού τουρίστα που θεωρείται «απαθής», «λιγόψυχος», «νεοαποικιστής» και «άξεστος»

Ο εναλλακτικός τουρίστας έχει διαφορετικής μορφής κίνητρα που μπορούν να βοηθούν ως αυτά του λεγόμενου ενεργητικού τύπου τουρισμού (περιπλάνηση, περίπατος, αναρρίχηση, τουρισμός «περιπέτειας»), εξερευνητικού χαρακτήρα και συνάντησης (ιστορικοί και αρχαιολογικοί χώροι, συναναστροφή με τους ντόπιους κατοίκους, τον αυτόχθον πολιτισμό και τα ήθη και έθιμα) και δεσμευτικό χαρακτήρα (εθελοντικές υπηρεσίες σε κράτη του εξωτερικού, προσφορά βοήθειας και ενίσχυσης, συμμετοχή σε αρχαιολογικές ανασκαφές, εργασιακές κατασκηνώσεις, κ.λ.π)

Ο ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ

Στον εναλλακτικό τουρισμό, ελκυστικά στοιχεία είναι το «νέο, πρωτοποριακό, παρθένο ή ανεξερεύνητο» του προορισμού που τον διαφοροποιούν από άλλες κορεσμένες τουριστικές περιοχές. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο εναλλακτικός τουρίστας ελκύεται από ένα ιδανικά ονειρεμένο και ήσυχο περιβάλλον και από την ιδέα της συνάντησης με τον ντόπιο πληθυσμό, γεγονός που δεν συμβαδίζει με την αστικοποίηση του «μαζικού» τουριστικού προορισμού.

Η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού

Η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού έγκειται στους ακόλουθους βασικούς παράγοντες :

Προσβασιμότητα. Η προσβασιμότητα μιας περιοχής καθιστά αποτελεσματικότερη την προσφορά υπηρεσιών προς τους επισκέπτες, διευκολύνοντας την προσέγγιση του τουριστικού προϊόντος.

Έλξεις. Η φύση αποτελεί τον κύριο πόλο έλξης προς τους επισκέπτες, μέσα από τον πλούτο και την ποικιλία της, συνεπικουρούμενη από έντονα πολιτισμικά στοιχεία που να διατηρούν σε μεγάλο βαθμό την αυθεντικότητά τους. Βέβαια η ελκτικότητα των πλεονεκτημάτων κάθε περιοχής συνδέεται άμεσα τόσο με τεχνικές υποδομές, όσο και με υποστηρικτικές δομές ανάδειξής τους.

Υπηρεσίες. Οι παρεχόμενες τουριστικές υπηρεσίες εστιάζονται στη λειτουργία κυρίως υποστηρικτικών δομών, όπως τουριστικά γραφεία, κέντρα ενημέρωσης και πληροφόρησης κλπ., αλλά και του συνόλου των απαραίτητων υποδομών με σαφείς όρους ποιότητας μέσα από υψηλές προδιαγραφές άνεσης, αξιοπιστίας, συμπεριφοράς και διαρκούς βελτιστοποίησης του τελικού αποτελέσματος. Η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών αποτελεί ίσως το καλύτερο μέσο διαφήμισης κάθε περιοχής, καθώς και προϋπόθεση επανάληψης της επίσκεψης.

Δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες (περιηγήσεις, δεξιότητες, ενεργητικότητα, άθληση) που μπορεί να αναπτύξει ο επισκέπτης σε μία περιοχή αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του συνολικού τουριστικού της προϊόντος. Η ποικιλομορφία και η συμπληρωματικότητά τους συμβάλλουν καθοριστικά τόσο στην προσέλκυση των επισκεπτών, όσο και στην παράταση του χρόνου παραμονής τους και κατά συνέπεια στην αύξηση της σχετικής τους δαπάνης. Άλλωστε η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους αποτελεί βασικό ζητούμενο.

Καταλύματα. Τα καταλύματα καθώς και οι προδιαγραφές που τα χαρακτηρίζουν (αρχιτεκτονική, διαρρύθμιση, προσφερόμενες ανέσεις) συμβάλλουν αποφασιστικά στη διαμόρφωση μιας οπτικής εικόνας για το ανθρωπογενές-δομημένο περιβάλλον κάθε περιοχής. Παράλληλα καθορίζουν κατά πολύ το προφίλ του «αγοραστικού κοινού» στο οποίο απευθύνονται, αποδίδοντας τα ανωτέρω χαρακτηριστικά μέσω της τιμολογιακής τους πολιτικής.

Προβολή-Πρωώθηση. Η οργανωμένη και συστηματική προβολή και προώθηση του τουριστικού προϊόντος επιτυγχάνεται μέσα από τη διοργάνωση αντίστοιχων δραστηριοτήτων-εκδηλώσεων, τη σύσταση σχετικών υπηρεσιών και υποδομών, καθώς και την παραγωγή του κατάλληλου ενημερωτικού υλικού.

Περιβάλλον. Η έννοια του περιβάλλοντος με την ευρύτερη έννοια συμπεριλαμβάνει εκτός των γεωγραφικών περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και κάλλους στοιχεία που αφορούν αισθητικές παρεμβάσεις, δράσεις προστασίας και διαφύλαξης, καθώς και ανάλογες πρωτοβουλίες ανάδειξης και διαμόρφωσης περιοχών.

Μορφές εναλλακτικού τουρισμού:

Οικοτουρισμός

Ως οικοτουρισμός ορίζεται ο περιβαλλοντικά υπεύθυνος τουρισμός και η επίσκεψη σε φυσικές περιοχές, που αποσκοπεί στην απόλαυση και εκτίμηση της φύσης.

Ο οικοτουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που εμπνέεται κατά κύριο λόγο από τη φυσική ιστορία μιας περιοχής, συμπεριλαμβανομένης και της τοπικής κουλτούρας. Ο οικοτουρίστας επισκέπτεται μη ανεπτυγμένες περιοχές με πνεύμα εκτίμησης, συμμετοχής και ευαισθησίας. Δεν χρησιμοποιεί με καταναλωτικό τρόπο τους φυσικούς πόρους και την άγρια φύση, ενώ συμβάλλει ακόμα στη ζωή της περιοχής που επισκέπτεται μέσα από την προσωπική του εργασία ή την οικονομική του βοήθεια για τη διατήρηση της περιοχής και την οικονομική ευημερία των κατοίκων της.

Σήμερα οι άνθρωποι δίνουν μια αυξανόμενη προτεραιότητα στην οικολογική και περιβαλλοντική ποιότητα, όταν επιλέγουν ένα προορισμό. Επιζητούν καθαρό και υγιεινό περιβάλλον, καθαρό αέρα, δάση, καθαρά ποτάμια και λίμνες και ένα φυσικό τρόπο ζωής. Οι άνθρωποι που ζουν στις πόλεις, θέλουν να έχουν διαφορετικές εμπειρίες, θέλουν να γευτούν το μεγαλείο της φύσης. Έτσι, δημιουργήθηκαν προγράμματα τουριστικών μετακινήσεων με σκοπό να διαπιστωθούν βλάβες του περιβάλλοντος, αλλά και να το προστατέψουν.

Ο οικοτουρισμός έχοντας σαν πελάτες του κυρίως οικολόγους, προσπαθεί να διευρύνει την πελατεία του, ευαισθητοποιώντας και άλλα άτομα προς τη μορφή αυτή του τουρισμού, αλλά και γενικά στο οικολογικό πρόβλημα.

Γεωτουρισμός

Ο Γεωτουρισμός θεωρείται μια νέα μορφή περιβαλλοντικού τουρισμού, που μπορεί να αναπτυχθεί σε περιοχές που διαθέτουν σημαντικά γεωλογικά μνημεία, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν πόλο προσέλκυσης τουριστών ειδικού ενδιαφέροντος. Κύριος στόχος του είναι η σύνδεση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος με τη γεωλογική κληρονομιά κάθε τόπου, τα πολιτιστικά μνημεία και τις παραδόσεις του.

Θρησκευτικός Τουρισμός

Μία σημαντική μορφή τουρισμού ειδικού ενδιαφέροντος αποτελεί ο θρησκευτικός τουρισμός. Συνδέεται με την επίσκεψη στα βυζαντινά μνημεία, μνημεία εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, εκκλησίες και μοναστήρια.

Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των ανθρώπων, κάθε θρησκείας, ή κοινωνικού και πολιτικού υπόβαθρου, είχαν και διατηρούν την ανάγκη να εκδηλώσουν την πίστη τους στα θεία μέσω της επίσκεψής και προσκυνήματος σε χώρους λατρείας. Μέσω της επικοινωνίας με το ιερό/ θείο ικανοποιείται ένα πλήθος συναισθημάτων, ενώ καλύπτονται ψυχικές και συναισθηματικές ανάγκες των ανθρώπων. Στο πλαίσιο αυτό, ο θρησκευτικός τουρισμός μπορεί να ορισθεί ως η μορφή τουρισμού, του οποίου οι μετέχοντες κινούνται είτε εν μέρει είτε αποκλειστικά από θρησκευτικούς λόγους. Αποτελεί δηλαδή εκείνη τη μορφή τουρισμού που περιλαμβάνει ομάδες επισκεπτών που ταξιδεύουν συνήθως οργανωμένα αλλά και με ίδιες διευθετήσεις με σχεδόν αποκλειστικό σκοπό να μελετήσουν και να βιώσουν την θρησκευτική παράδοση ενός προορισμού. Ο θρησκευτικός τουρισμός

χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: - “Προσκυνηματικός τουρισμός, όταν επικρατεί το θρησκευτικό κίνητρο. Οι τουρίστες της συγκεκριμένης μορφής τουρισμού επισκέπτονται μία περιοχή αποκλειστικά για την επίσκεψη στον θρησκευτικό χώρο. - Τουρισμός θρησκευτικής κληρονομιάς, του οποίου οι τουρίστες ταξιδεύουν ομαδικά και συνδυάζουν το ταξίδι τους και με άλλες τουριστικές δραστηριότητες”.

Πολιτιστικός τουρισμός

Ο πολιτιστικός τουρισμός σχετίζεται με την επίσκεψη σε ένα τόπο με στόχο την επαφή με τα πολιτιστικά στοιχεία αυτού (αρχαιολογικά, βυζαντινά, κλασικά ή νεότερα μνημεία, ιστορία, τέχνες, λαογραφία κτλ.). Συνήθως δεν εμφανίζεται μόνος του, εκτός των περιπτώσεων εκπαιδευτικών εκδρομών σχολείων, αλλά πραγματοποιείται συμπληρωματικά με κάποιο άλλο είδος τουρισμού, προσφέροντας γνώση και ποικιλία στο τουριστικό προϊόν.

Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί ένα από τα παλαιότερα και δημοφιλέστερα είδη τουρισμού. Επίσης, περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε δραστηριότητες είτε παθητικές, όπως παρακολούθηση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων (μουσικών συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων κ.ά.), επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, περιηγήσεις σε πολιτιστικές διαδρομές, είτε ενεργητικές, όπως εκμάθηση τοπικής μαγειρικής, τέχνης ή συμμετοχή σε λαογραφικές δραστηριότητες.

Τα τελευταία χρόνια, η κυρίαρχη τάση είναι αυτή της συνάντησης και της εμπειρίας της επαφής με άλλες κουλτούρες και πολιτισμούς. Σε συνδυασμό με την ευρύτερη τουριστική ανάπτυξη και τις παροχές που προσφέρει ένας προορισμός, οι τουρίστες λαμβάνουν υπόψη και άλλους παράγοντες, πολιτισμικούς και ιστορικούς, όταν σχεδιάζουν ένα ταξίδι.

Συγκεκριμένα η τουριστική πολιτιστική δραστηριότητα εκδηλώνεται με :

- Επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικά μνημεία, πινακοθήκες, βιβλιοθήκες, αίθουσες τέχνης, παραδοσιακούς οικισμούς, μοναστήρια, αξιοθαύμαστες φυσικές περιοχές, κτίρια με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, κ.λπ.

- Παρακολουθήσεις συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, όπερας, επιδείξεων παραδοσιακών χορών και τραγουδιών αναπαραστάσεων ιστορικών γεγονότων και τοπικών εθίμων, παραγωγής τοπικών προϊόντων, κ.λπ.
- Συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως πανηγύρια, φεστιβάλ, κοινωνικές και πνευματικές δραστηριότητες, εκδρομές, μαθήματα που αναφέρονται στον πολιτισμό, ανασκαφές, χορούς, κ.λπ.

Οι τουρίστες που επιλέγουν αυτή τη μορφή τουρισμού είναι συνήθως μέσης και μεγάλης ηλικίας, υψηλού οικονομικού και κυρίως υψηλού μορφωτικού επιπέδου. Είναι άνθρωποι που ενδιαφέρονται για τον πολιτισμό, την ιστορία, τα ήθη και τα έθιμα άλλων λαών, τα γράμματα και τις τέχνες, καθώς και τις λαϊκές παραδόσεις. Γνωρίζουν τους περισσότερους από τους πολιτιστικούς πόρους του τουριστικού προορισμού που επιλέγουν και με τα ταξίδια τους επιβεβαιώνουν και εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους.

Επαγγελματικός τουρισμός

Ο επαγγελματικός τουρισμός είναι η δραστηριότητα των ατόμων τα οποία χρησιμοποιούν τις υποδομές και τις υπηρεσίες που ανήκουν στην τουριστική βιομηχανία για λόγους που σχετίζονται ή προέρχονται από το εργασιακό τους περιβάλλον. Ο επαγγελματικός τουρισμός χωρίζεται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες:

- το γενικό επαγγελματικό τουρισμό,
- το συνεδριακό τουρισμό,
- τα ταξίδια κινήτρων και
- τον εκθεσιακό τουρισμό.

Θεωρείται μια από τις παλαιότερες μορφές τουρισμού, αφού από τα αρχαία χρόνια ο άνθρωπος ταξίδευε σε διάφορα μέρη του κόσμου για επαγγελματικούς λόγους, οι οποίοι τότε σχετίζονταν κυρίως με το εμπόριο.

Συνεδριακός τουρισμός

Στο συνεδριακό τουρισμό υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις, όπως για παράδειγμα συνέδρια ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο, δηλαδή τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές. Επειδή ο συνεδριακός τουρισμός είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, δυο ως τέσσερις μέρες συνήθως, συνδυάζεται με κάποια άλλη μορφή τουρισμού. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού είναι η παροχή κατάλληλου χώρου με ειδικές υποδομές, για την κάλυψη των αναγκών των συμμετεχόντων.

Τα συνέδρια διακρίνονται:

- Με βάση το αντικείμενο με το οποίο ασχολούνται σε: επαγγελματικά, επιστημονικά, πολιτιστικά, πολιτικά και κοινωνικά.
- Με βάση τη συχνότητα με την οποία συνέρχονται σε σταθερά συνέδρια ή ημερίδες, που τελούνται σε συνδυασμό με εκθέσεις, και σε μη σταθερά, περιοδικά και μη περιοδικά συνέδρια, όσα δηλαδή δεν παρουσιάζουν ούτε περιοδικότητα ούτε σταθερότητα.
- Με βάση την χρονική τους διάρκεια. Η διάρκεια του συνεδρίου εξαρτάται από το πρόγραμμα που θα ακολουθήσει. Έτσι, τα διακρίνουμε σε ημερήσια, ολιγόημερα κ.α. Συνήθως όμως, οι σύνεδροι φτάνουν στο τόπο διεξαγωγής του συνεδρίου μια μέρα πριν την έναρξη. Ωστόσο, συχνά οι σύνεδροι παρατείνουν την παραμονή τους για κάποιες μέρες μετά την διεξαγωγή του συνεδρίου, ιδιαίτερα αν ακολουθεί Σαββατοκύριακο.

Μορφωτικός τουρισμός

Η κατηγορία αυτή του τουρισμού περιλαμβάνει κυρίως σπουδαστές, οι οποίοι μεταβαίνουν σε διάφορες χώρες για να φοιτήσουν σε πανεπιστήμια ή άλλες σχολές, να παρακολουθήσουν σεμινάρια επιμόρφωσης ή εξειδίκευσης κ.λ.π. ή επιστήμονες που

κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές. συνδυάζουν το ταξίδι, τη γνωριμία με την περιοχή που θα επισκεφθούν οι μαθητές και τη διδασκαλία.

Τελευταία έχουν επινοηθεί κρουαζιέρες με ειδικά πλοία, στις οποίες παίρνουν μέρος ολόκληρες τάξεις με το εκπαιδευτικό προσωπικό τους, που συνεχίζουν τα μαθήματα τους ταξιδεύοντας.

Θαλάσσιος τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο θαλάσσιο χώρο και στις ακτές μιας περιοχής υποδοχής τουριστών.

Οι τουρίστες ικανοποιούν τις βασικές τουριστικές τους ανάγκες (διαμονή, διατροφή, ψυχαγωγία, άθληση, πολιτιστικές ανάγκες, κ.λ.π) εν πλώ, δηλαδή ενώ ταξιδεύουν με ένα πλοίο, το οποίο σ' αυτή την περίπτωση έχει τη μορφή ενός πλωτού ξενοδοχείου

Μέσα για την ύπαρξη του θαλάσσιου τουρισμού, είναι τα κρουαζιερόπλοια, τα σκάφη αναψυχής, τα ιστιοφόρα και άλλα.

Η πελατεία στην οποία απευθύνεται και τις ανάγκες της οποίας ικανοποιεί ο θαλάσσιος τουρισμός, είναι ως επί τω πλείστον άτομα υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Στην κατηγορία του θαλάσσιου τουρισμού εντάσσεται όμως και ένα μεγάλο εύρος άλλων δραστηριοτήτων, όπως θαλάσσιες αθλητικές δραστηριότητες, το υποβρύχιο ψάρεμα, οι καταδύσεις («καταδυτικός τουρισμός») κ.ά.

Κρουαζιέρα

Η κρουαζιέρα είναι θαλασσινό ταξίδι αναψυχής με κρουαζιερόπλοιο, που διανύει μια συγκεκριμένη διαδρομή. Η κρουαζιέρα συνδυάζει την επίσκεψη διαφόρων παραθαλάσσιων πόλεων και λιμανιών υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος, με την αναψυχή της διαμονής στο πλοίο. Μια κρουαζιέρα μπορεί να διαρκεί από μία ημέρα

μέχρι και κάποιους μήνες (παγκόσμιες κρουαζιέρες). Η μεγαλύτερη σε διάρκεια κρουαζιέρα διήρκεσε 335 μέρες, δηλαδή 11 μήνες. Ξεκίνησε στις 6 Μαρτίου 2010 από την Σιγκαπούρη και ολοκληρώθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 2011 στο λιμάνι από το οποίο ξεκίνησε. Η κρουαζιέρα πραγματοποιήθηκε με το κρουαζιερόπλοιο Spirit of Oceanus.

Η κρουαζιέρα είναι ένα κυκλικό περιηγητικό ταξίδι, το οποίο σαν μέσω του έχει το κρουαζιερόπλοιο. Χαρακτηριστικό της κρουαζιέρας είναι ότι πρόκειται για ταξίδι αναψυχής, το οποίο ξεκινάει και τελειώνει στο ίδιο σημείο, δηλαδή στο λιμάνι αφετηρίας. Φυσικά, μπορεί να περιλαμβάνεται και αεροπορική ή άλλη μετάβαση, καθώς και διαμονή σε τουριστικό κατάλυμα, αποκλείοντας έτσι τον κανόνα του κοινού λιμανιού επιβίβασης και αποβίβασης.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ.

Οι κρουαζιέρες θυμίζουν τροπικά νησιά και εξωτικούς προορισμούς. Θεωρούνται ως ταξίδια που πραγματοποιούνται μια φορά στη ζωή μας, για παράδειγμα στο μήνα του μέλιτος, παρά τρόπος διακοπών. Παρ' όλα αυτά, η κρουαζιέρα στην Ελλάδα μετράει μισό και πλέον αιώνα ιστορίας. Και αυτό, επειδή, ανήκει κι αυτή, πλέον, στον λαό και όχι μόνο στην ταξιδιωτική αριστοκρατία. Οι κρουαζιέρες διανύουν μία από τις καλύτερες περιόδους της ιστορίας τους, ειδικά στη Μεσόγειο, και κερδίζουν διαρκώς ναυτικά «μύλια» έναντι των άλλων μορφών τουρισμού τόσο στη συνείδηση του κοινού όσο και στα χρήματα που δαπανούνται κατά τη διάρκειά τους.

Θεραπευτικός – Ιαματικός Τουρισμός

Ο θεραπευτικός – ιαματικός τουρισμός τα τελευταία 15 χρόνια εξελίσσεται σε μια από τις βασικότερες μορφές τουρισμού. Αφορά την επίσκεψη σε περιοχές που διαθέτουν ιαματικά λουτρά, πηγές, κέντρα θαλασσοθεραπείας κτλ. Με σκοπό την ίαση από κάποιο νόσημα ή την επίσκεψη για λόγους κοσμετολογίας, ξεκούρασης και χαλάρωσης. Η νέα

αυτή εξειδίκευση του τουρισμού υγείας κερδίζει διαρκώς και μεγαλύτερη πελατεία στις ανεπτυγμένες χώρες και ιδιαίτερα στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της μορφής τουρισμού αναφέρονται από τη μια πλευρά στη σύνθεση της πελατείας τους, που δεν αποτελείται αποκλειστικά από άτομα της δεύτερης και τρίτης ηλικίας αλλά και από νεότερους ανθρώπους που επιθυμούν να συνδυάσουν τις διακοπές τους με ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται, επίσης, δραστηριότητες όπως το SPA, η θαλασσοθεραπεία, η υδροθεραπεία κλπ.

Τουρισμός "περιπέτειας" αθλητικός

Η ανθρώπινη τάση για αναζήτηση της περιπέτειας αφορά μια αντίσταση στις συνήθειες της καθημερινότητας. Τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότεροι επιλέγουν, αντί της κλασικής ηλιοθεραπείας, πιο ριψοκίνδυνες δραστηριότητες.

Ως τουρισμός περιπέτειας ορίζεται "η δραστηριότητα αναψυχής που λαμβάνει χώρα σε έναν ασυνήθιστο, εξωτικό, απομονωμένο ή δυσπρόσιτο προορισμό και χαρακτηρίζεται από ένα βαθμό ρίσκου και συγκίνησης για αυτόν που την πραγματοποιεί. Με τον τουρισμό περιπέτειας επιτυγχάνεται η ανάδειξη του φυσικού τοπίου, των παραδοσιακών οικισμών, η προστασία της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής, χωρίς να διαταράσσονται οι περιβαλλοντικές ισορροπίες. Συνδυάζονται φυσική άσκηση, δράση, τόλμη, θάρρος και σεβασμός στη φύση

Οι πιο γνωστές δραστηριότητες **αθλητικού τουρισμού περιπέτειας:**

Ορεινή Ποδηλασία.

Η ορεινή ποδηλασία είναι το άθλημα στο οποίο ο αθλητής - αναβάτης οδηγεί ένα ποδήλατο σε εκτός δρόμου διαδρομές, συχνά πάνω σε ανώμαλο έδαφος, χρησιμοποιώντας ειδικά σχεδιασμένα ποδήλατα βουνού (Mountain Bike). Τα ποδήλατα βουνού έχουν αρκετές ομοιότητες με άλλα ποδήλατα αλλά ενσωματώνουν χαρακτηριστικά που προορίζονται για να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και την απόδοση του σε ανώμαλο έδαφος.

Ορεινή ποδηλασία

Rafting (ράφτινγκ)

Το rafting (ράφτινγκ) ξεκίνησε πριν από σαράντα και πλέον χρόνια από τα ποτάμια της Αμερικής και το φημισμένο Grand Canyon. Στην αρχή σαν ανάγκη προσπέλασης δύσβατων περιοχών με μόνο τρόπο διέλευσης μέσα απ το ποτάμι και σιγά – σιγά με την πάροδο του χρόνου εξελίχθηκε σε ένα εντυπωσιακό σπορ.

Σήμερα είναι αρκετά γνωστό σπορ σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι δημοφιλέστεροι προορισμοί για rafting εκτός από της Ηνωμένες Πολιτείες και το Grand Canyon είναι η Λατινική Αμερική με την Κόστα Ρίκα και την Χιλή να διαθέτουν μάλλον τα εντυπωσιακότερα ποτάμια στον κόσμο, το Νεπάλ και η περιοχή των Ιμαλαΐων καθώς και ο ποταμός Ζαμβέζης στην Αφρική. Στην Ευρώπη το rafting είναι πολύ γνωστό και ιδιαίτερα δημοφιλές σε όλες σχεδόν τις χώρες που συνορεύουν με τις Άλπεις όπως Γαλλία, Αυστρία, Ελβετία και Ιταλία αλλά και σε περιοχές όπως η Σλοβενία και τα Πυρηναία στην Ισπανία.

Rafting (ράφτινγκ)

Kayak wildwater

Το kayak wildwater είναι σκάφος μονοθέσιο και είναι σχεδιασμένο για ορμητικά νερά(ποτάμια).

Ο kayaker κωπηλατεί καθισμένος στο kayak με κουπί το οποίο έχει στις άκρες του 2 κουτάλες, στο σκάφος χρησιμοποιούμε ένα ειδικό κάλυμα neoprene (spraydeck) για να μην γεμίζει νερά το kayak.

Το kayak είναι πολύ πιο ευέλικτο από μια βάρκα του rafting. Το ρεύμα του ποταμού είναι αυτό που καθορίζει τη πορεία μας καθώς εμείς με το κουπί αποφεύγουμε πιθανά φυσικά εμπόδια που θα βρεθούν στην πορεία μας. Ένα απόλυτα extreme σπόρ καθώς η ταχύτητα του νερού και οι κυματισμοί αυξάνουν την ανδρεναλίνη. Λάβετε υπ όψη σας ότι αυτή η εξαιρετικά ευχάριστη περιήγηση, χρειάζεται πολύ καλή φυσική κατάσταση!

Το kayak είναι πιο extreme από το rafting και χρειάζεται ειδική εκπαίδευση για να μπορέσει κάποιος να κατέβει το ποτάμι με ασφάλεια. Η εκπαίδευση παρέχεται μέσα από πιστοποιημένες σχολές και τα μαθήματα περιλαμβάνουν πρακτικό και θεωρητικό κομμάτι.

Kayak wildwater

Canyoning

Η λέξη canyoning είναι αγγλική και σημαίνει «διάσχιση φαραγγιού». Περιγράφει μια σύνθετη δραστηριότητα (extreme) που συνδυάζει πεζοπορία, αναρρίχηση, κατάβαση βράχων, πέρασμα ποταμού και κολύμπι. Όταν απαντώνται καταρράκτες, περιλαμβάνει και άλματα από ύψος στο νερό.

Canyoning

Περιπατητικός Τουρισμός

Ο περίπατος ορίζεται ως η μετακίνηση με τα πόδια, ενώ ο περιπατητικός τουρισμός ορίζεται ως η μορφή τουρισμού, όπου ο περίπατος είναι ο βασικός σκοπός της εκδρομής ή του ταξιδιού, χωρίς να είναι ένας ακόμη συμπληρωματικός λόγος. Επιπλέον ο περίπατος αποτελεί μία αθλητική δραστηριότητα, συμβάλλει ως στοιχείο αναψυχής, ευεξίας και υγείας, ενώ ακόμη προσφέρει μία κοινωνική εμπειρία αφού οι αθλητικές δραστηριότητες μπορούν να διακριθούν σε σχέση με τη συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές.

Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του περιπατητικού τουρισμού είναι τα παρακάτω:

- Έχει μικρό κόστος
- Μπορεί να πραγματοποιηθεί παντού
- Είναι ευχάριστος
- Έχει θετικό αντίκτυπο στην υγεία
- Είναι φυσικός τρόπος μετακίνησης του ανθρώπου, άρα δε χρειάζεται να διδαχθεί
- Είναι μια διαχρονική αθλητική δραστηριότητα που μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε ηλικία
- Προάγει τις κοινωνικές επαφές και την κοινωνική συμπεριφορά
- Μπορεί να συνδυαστεί με πολλές άλλες δραστηριότητες
- Μπορεί να διαμορφωθεί, κάτω από το πρίσμα της σωματικής επιβάρυνσης, ατομικά
- Μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά μονάδα, με τον ή την σύντροφο, φίλο ή με ομάδες

- Μπορεί να πραγματοποιηθεί σχεδόν κάθε μέρα του χρόνου με οποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες

Trekking

Η πεζοπορία (trekking) διακρίνεται σε απλή και ορεινή. Στην πρώτη κατηγορία, η ελάχιστη διανυόμενη απόσταση είναι 5 χλμ. (περίπου μια-δύο ώρες) και πραγματοποιείται σε εδάφη με πολύ μικρή κλίση (χωρίς μεγάλη υψομετρική διαφορά) κι ελαφρύ εξοπλισμό. Στη δεύτερη κατηγορία, η απόσταση των 15-20 χλμ. και οι 5-8 ώρες πορείας αποτελούν τον κανόνα. Ο εξοπλισμός είναι εξειδικευμένος και ιδιαίτερα τη χειμερινή περίοδο επιβάλλεται να είναι ο κατάλληλος. Η ορεινή πεζοπορία μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε βουνό.

πεζοπορία (trekking)

Σπηλαιολογία

Η ιστορία της σπηλαιολογίας αρχίζει από τότε που η περιέργεια του ανθρώπου τον έφερε κοντά σε υπόγειους κόσμους μοναδικής ομορφιάς αλλά και αρχαιολογικού, ιστορικού και γεωλογικού ενδιαφέροντος.

Η σπηλαιολογία από τη φύση της εμπεριέχει ένα πλήθος φυσιολατρικών δραστηριοτήτων (όπως πεζοπορία, ορειβασία, κατασκήνωση, αναρρίχηση, τεχνητή και ελεύθερη), οι οποίες προσεγγίζουν τον κύριο σκοπό, δηλαδή την εξερεύνηση κάποιου σπηλαίου ή βαράθρου.

παραπέντε (αλεξίπτωτο πλαγιάς)

Parapente (αλεξίπτωτο πλαγιάς)

Όσοι θέλουν να αντισταθούν στο βαρυντικό πεδίο και να κάνουν συνταξιδιώτες τα πουλιά, τους προτείνουμε να ξεκινήσουν τις πρώτες πτήσεις.

Αγροτουρισμός

Ο Αγροτουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού της υπαίθρου, που επινοήθηκε τη δεκαετία του 60', τόσο στην Ευρώπη, όσο και στην Αμερική.

Γενικά, ο αγροτουρισμός θεωρείται μια επιτυχημένη επιχειρηματική πτυχή του αγροτικού τομέα. Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι ένα ποσοστό της τάξης του 20% του τουρισμού της υπαίθρου καλύπτεται από αγροτικές οικογένειες, που συμπληρώνουν έτσι το εισόδημά τους, κρατώντας την οικογένεια ενωμένη, αφού οι περισσότερες από τις αγροτουριστικές επιχειρήσεις είναι οικογενειακές.

Με τον αγροτουρισμό, πετυχαίνουμε την παραμονή των κατοίκων στις περιοχές τους, την διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, την ανακαίνιση σπιτιών και αρχοντικών που αφέθηκαν στον χρόνο. Μέσω του αγροτουρισμού προβάλλεται η πολιτιστική κληρονομιά, η μοναδικότητα της κάθε περιοχής που χάνεται και διαβρώνεται. Σήμερα υπάρχουν περί τις 5.000 ορεινές περιοχές που αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο, είτε να εξαφανιστούν ολοκληρωτικά, λόγω της αραιοκατοίκησης που συνδέεται με την μεγάλη ηλικία, είτε να αποκτήσουν ένα εντελώς νέο πληθυσμό που τυχαίνει να φτάσει εκεί σαν μετανάστης από κάποια άλλη χώρα, κινδυνεύοντας έτσι να χαθεί ένα μεγάλο κομμάτι ιστορικής συνέχειας.

Ο αγροτουρισμός, ως μία από τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, επιδιώκει τη δημιουργία θετικών κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ανταποκρίνεται σε δύο ανάγκες. Η πρώτη είναι η ανάγκη των κατοίκων των αστικών κέντρων για επιστροφή στη φύση με σκοπό να ξεφύγουν από τις δυσκολίες της καθημερινής ζωής. Η δεύτερη ανάγκη αφορά τους αγρότες, οι οποίοι υπερνικούν το ρόλο τους ως παραγωγοί και ασχολούνται επιπλέον με τον τομέα των υπηρεσιών σε μία προσπάθεια να συμπληρώσουν το αγροτικό τους εισόδημα.

Οινοτουρισμός

Ο οινοτουρισμός εντάσσεται στην κατηγορία του αγροτουρισμού. Η διαμόρφωση του οινοτουριστικού προϊόντος συνίσταται στην ύπαρξη περιοχών αμπελοκαλλιέργειας, και ιδιαίτερα παραγωγής οίνων ΟΠΑΠ (Ονομασίας Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας), σε συνδυασμό με την παρουσία επισκέψιμων οινοποιείων με κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες εξυπηρέτησης επισκεπτών. Ο οινοτουρισμός προσφέρεται και ως συνδυαστικό στοιχείο μεταξύ του γαστρονομικού και πολιτιστικού τουρισμού (τοπικά / παραδοσιακά προϊόντα, παραδοσιακή κουζίνα, αγροτική κληρονομιά).

Μία ειδική μορφή Αγροτουρισμού, οι Δρόμοι του Κρασιού, προτείνει να ακολουθήσουμε μία προσεκτικά επιλεγμένη διαδρομή, η οποία διασχίζει τα πιο γραφικά σημεία μιας αμπελουργικής ζώνης και να επισκεφτείτε επιλεγμένες οινοπαραγωγικές μονάδες, να δοκιμάσει τα τοπικά κρασιά συνοδευμένα από παραδοσιακές γεύσεις της περιοχής και να περιηγηθεί σε παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς χώρους, κ.ά.

Πρόκειται για μια σχετικά νέα μορφή τουρισμού, απόλυτα εναρμονισμένη με το φυσικό περιβάλλον και άριστα οργανωμένη, που στοχεύει στην ουσιαστική γνωριμία με τον κάθε τόπο, μέσα από την παράδοση της αμπελουργίας και της οινοποιίας. Κατά μήκος των διαδρομών, εστιατόρια, ταβέρνες, ουζερί και ξενοδοχεία, προσφέρουν ποιοτική φιλοξενία και συμπληρώνουν τη γνωριμία με την χώρα και τον πολιτισμό της.

Έτσι ο σύγχρονος περιηγητής έχει τη δυνατότητα να επισκεφθεί επιλεγμένες οινοπαραγωγικές μονάδες, που συμμορφώνονται σε ορισμένες προδιαγραφές και εγγυώνται υψηλά επίπεδα φιλοξενίας.

Γαστρονομία

Μία μορφή τουρισμού ειδικών ενδιαφερόντων που ξεκίνησε να γνωρίζει άνθηση μόλις πρόσφατα είναι η Γαστρονομία. Η συγκεκριμένη μορφή τουρισμού αφορά το τμήμα της αγοράς που επιλέγει τον προορισμό των διακοπών τους με βασικό κριτήριο τη γαστρονομική εμπειρία και σχετίζεται κυρίως με προϊόντα τα οποία προσφέρονται στην ύπαιθρο. Η γαστρονομία ή γαστρονομικός τουρισμός, ή γαστροτουρισμός, μπορεί να ορισθεί ως η μορφή τουρισμού, κατά την οποία “οι τουρίστες έχουν ως αποκλειστικό ταξιδιωτικό κίνητρο την άσκηση γαστρονομικού ενδιαφέροντος και ταξιδεύουν με σκοπό να ανακαλύψουν νέες γεύσεις και να απολαύσουν τοπική ή/και υψηλού επιπέδου γαστρονομία, εμβραθύνοντας παράλληλα στην ιστορία και τις παραδόσεις του προορισμού”. Η έννοια της γαστρονομίας δεν περιλαμβάνει μόνο το συνδυασμό καλού φαγητού με καλό ποτό (κρασί ή άλλα ποτά), περιοριζόμενη αποκλειστικά στη μαγειρική, αλλά επεκτείνεται στην παροχή μίας σειράς προϊόντων και υπηρεσιών.

Μπορεί στη συγκεκριμένη μορφή τουρισμού ειδικών ενδιαφερόντων να κυριαρχεί η κουλτούρα της τοπικής κουζίνας, αλλά παράλληλα “περιλαμβάνει ένα μίγμα προϊόντων, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά προϊόντα και πιάτα ενός τόπου, το ταλέντο και η δημιουργικότητα όσων τα παρασκευάζουν και τη μοναδικότητα και την παράδοση ενός τόπου”. Ο γαστρονομικός τουρισμός δεν αφορά επομένως μόνο την τέχνη της παρασκευής καλού και νόστιμου φαγητού, αλλά υπεισέρχεται σε τομείς και επηρεάζεται από παράγοντες όπως η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, η γνωριμία με παραδοσιακά προϊόντα και τις μεθόδους κατασκευής τους, ο βαθμός εντοπιότητας του φαγητού/ εδεσμάτων και οι γαστρονομικές παραδόσεις και η γαστρονομική ιστορία ενός τόπου. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, το 44% των ταξιδιωτών ανά τον κόσμο, θεωρούν το φαγητό ως ένα από τα πρωτεύοντα κριτήρια του τόπου που θα επισκεφθούν

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το προφίλ του σύγχρονου τουρίστα έχει ως βασικό χαρακτηριστικό τη ζήτηση για εξειδικευμένα και ειδικά ενδιαφέροντα που ξεφεύγουν από το παραδοσιακό τουριστικό προϊόν. Σε κάθε του ταξίδι δεν αρκείται πλέον μόνο στο να ηρεμήσει και να απολαύσει πολυτελείς υπηρεσίες, αλλά επιζητά να βιώσει την εμπειρία του κάθε προορισμού, είναι ενεργός, συμμετέχει σε τοπικές δραστηριότητες, ενδιαφέρεται πραγματικά για την ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά των περιοχών που επισκέπτεται και έχει περιβαλλοντική ευαισθησία. Είναι πλέον πιο απαιτητικός και ανεξάρτητος. Ελπίζουμε να σας "ταξιδέψαμε" στους εναλλακτικούς προορισμούς που ανακαλύψαμε και εμείς κάνοντας αυτήν την εργασία.

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

- <http://latistor.blogspot.gr>
- <http://nemertes.lis.upatras.gr>
- <http://www.samos-dialogos.gr>
- <https://el.wikipedia.org>
- <http://altertourism.gr>
- <HTTP://static.eudoxus.gr/books/19/chapter-58519.pdf>
- http://eureka.lib.teithe.gr:8080/bitstream/handle/10184/1204/panouts_main.pdf?sequence=1
- http://www.samos-dialogos.gr/c/document_library/get_file?p_l_id=24552&folderId=24568&name=DLFE-1807.pdf
- http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82
- <http://dione.lib.unipi.gr/xmlui/bitstream/handle/unipi/6254/Politi.pdf?sequence=2>
- http://oceanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/1361/log_00012.pdf?sequence=1
- <http://www.ypaithros.gr/o-peripatitikos-tourismos-paragontas-touristikis-anaptyxis/>
- http://www.visitgreece.gr/el/touring/wine_routes